

VIÐBRAGÐSÁÆTLUN VIÐ EINELTI

KIRKJUBÆJARSKÓLI
KIRKJUBÆJARSKÓLI

Kirkjubæjarskóli á Síðu

Endurskoðuð og uppfærð í nóv. 2020 Katrín Gunnardóttir skólastjóri

Efnisyfirlit

<i>Skilgreining og birtingarmynd eineltis .....</i>	<i>1</i>
<i>Forvarnir .....</i>	<i>2</i>
<i>Hugsanlegar vísbendingar.....</i>	<i>3</i>
<i>Viðbrögð eineltismála.....</i>	<i>5</i>

Skilgreining og birtingarmynd eineltis

Til þess að fyrirbyggja einelti þarf samstillt átak og ábyrgð nemenda, forráðamanna og starfsmanna skólans. Miðlun góðra lífsgilda, regluleg fræðsla og umræðum um eineltismál og afleiðingar þeirra eru nauðsynlegar. Allir þurfa að deila ábyrgð, sýna virðingu og láta sig líðan annarra varða. Til þess að svo megi verða þarf öllum að líða vel á meðan á skóladvölinni stendur. Skólinn leggur mikið upp úr góðri líðan bæði nemenda og starfsfólks.

SKILGREINING Á EINELTI:

Einelti er endurtekið ofbeldi, líkamlegt og/eða andlegt, þar sem einn eða fleiri níðast á einum, sem á erfitt með að verjast. Einelti felur í sér misbeitingu á valdi með þeim afleiðingum að þolanda líður illa og hann finnur til varnarleysis.

Gerendur eineltis leggja oft mikið á sig til að einelti sjáist ekki eða að fullorðnir verði vitni að því. Oft taka hinir fullorðnu ekki eftir neinu. Einelti gerist oftast þar sem enginn sér. Sá sem er lagður í einelti vill oft ekki segja frá því sem gerist svo hann hljóti ekki verra af. Þess vegna er mjög áríðandi að allir þekki einkenni eineltis.

EINELTI GETUR BIRST Í MÖRGUM MYNDUM:

- **Líkamlegt:** t.d. barsmíðar, spörk og hrindingar.
- **Munnlegt:** t.d. uppnefni, niðrandi athugasemdir og endurtekin stríðni.
- **Skriflegt:** t.d. neikvæð tölvu- og símasamskipti, krot og bréfasendingar.
- **Óbeint:** t.d. baktal, útskúfun, útilokun úr félagahópi, svipbrigði og viðmót.
- **Efnislegt:** t.d. eigum barns stolið eða þær eyðilagðar.
- **Andlegt:** t.d. að barn er þvingað til að gera eitthvað sem stríðir gegn réttlætiskennd þess og sjálfsvirðingu, barn verður fyrir hunsun og útilokun.

EINELTISTEYMI

Við Kirkjubæjarskóla er starfandi eineltisteymi. Í teyminu eru auk stjórnenda, fulltrúi kennara á yngsta stigi og mið-og efsta stigi.

FORVARNIR

Allir þeir sem að skólasamfélaginu koma bera ábyrgð á því að vinna gegn einelti og koma í veg fyrir það með öllum tiltækum ráðum. Þessir aðilar eru: kennarar og starfsfólk skólans, nemendur, foreldrar, fræðslunefnd og sveitarstjórn

Einelti á aldrei líðast.

- Einkunnarorð skólans eru : Kærleikur, bjartsýni, samvinna og skulu vera leiðarljós nemenda, starfsmanna og forráðamanna í samskiptum og þannig stuðla að jákvæðum samskiptum og góðum skólabrag.
- Eineltisáætlun skólans er kynnt í upphafi hvers skólaárs á starfsmannafundi þar sem hún er endurskoðuð og þau viðmið sem skólinn setur sér í samskiptum eru samræmd. Sú samræming er liður í forvörnum gegn einelti og öðru ofbeldi. Mikilvægt er að bjóða starfsmönnum reglulega upp á fræðslu um málaflokkinn.
- Eineltisáætlun skólans kynnt fyrir nemendum og forráðamönnum þeirra á sérstökum haustfundum sem umsjónarkennari boðar til í upphafi hvers skólaárs.
- Umsjónarkennari vinnur með nemendum að hausti sýnilegan bekkjarsáttmála.
- Nemendur þjálfast í að vinna í hópum og sýni tillitssemi, virðingu, ábyrgð, sveigjanleika og umburðarlyndi. Efli sjálfstraust og samkennd sem stuðlar markvisst að frekari þátttöku í lýðræðislegu samstarfi.
- Bekkjafundir eru fastir á töflu hjá öllum bekkjum þar sem líðan, samskipti og hegðun er rædd.
- Umsjónarkennari fer reglulega yfir eineltisáætlun skólans sem og skólareglur með sínum bekk.
- Stuðlað er markvisst að samvinnu heimilis og skóla t.a.m. með fræðslu í samvinnu við foreldrafélag.
- Virk gæsla í frímínútum, skólahúsi og vettvangsferðum á vegum skólans.
- Niðurstöður úr Skólapúlsinum nýttar í vinnu gegn einelti.
- Skólinn nýti hinn árlega *Dag gegn einelti* til þess að vekja athygli á mikilvægi góðra samskipta
- Eineltisteymi skólans hittist að hausti og gerir áætlun um forvarnir fyrir skólaárið og fundar reglulega.
- [Viðbragðsáætlun](#) Kirkjubæjarskóla við einelti er aðgengileg á heimasíðu skólans.

HUGSANLEGAR VÍSBENDINGAR UM EINELTI

Verði foreldrar eða starfsmenn varir við einhver neðangreind einkenni eða önnur sem benda til að barninu líði illa er mikilvægt að kanna málið. Allir sem hafa vitneskju um hvers konar líkamlegt eða andlegt ofbeldi meðal nemenda ber að tilkynna það til umsjónarkennara.

Tilfinningalegar

- Breytingar á skapi.
- Tíður grátur, viðkvæmni.
- Svefntruflanir, martraðir.
- Breyttar matarvenjur, lystarleysi – ofát.
- Lítið sjálfstraust, hræðsla og kvíði.
- Depurð, þunglyndiseinkenni, sjálfsvígshugsanir.

Líkamlegar

- Líkamlegar kvartanir t.d. höfuðverkur, magaverkur.
- Kvíðaeinkenni t.d. nagar neglur, stamar, kækir ýmis konar.
- Líkamlegir áverkar s.s. skrámur og marblettir sem barnið getur ekki útskýrt.
- Rifin föt og/eða skemmdar eigur.

Félagslegar

- Virðist einangrað og einmana, tekur ekki þátt í félagsstarfi.
- Fer ekki í og fær ekki heimsóknir, fáir eða engir vinir.

Hegðun

- Óútskýranleg skapofsaköst og/eða grátköst.
- Neitar að segja frá hvað amar að.
- Árásargirni og erfið hegðun.

Í skóla

- Hræðist að fara eitt í og úr skóla, biður um fylgd og/eða fer aðra leið.
- Leggur fyrr eða seinna af stað í skólann en venjulega.
- Mætir iðulega of seint eða byrjar að skrópa.
- Forðast ákveðnar aðstæður í skólanum t.d. leikfimi og sund.

- Hættir að sinna náminu, einkunnir lækka, einbeitingarörðugleikar.
- Einangrar sig frá skólafélögum.
- Forðast að fara í frímínútur.

Á heimili

- Neitar að fara í skólann.
- Dregur sig í hlé.
- Biður um auka vasapening.
- Týnir peningum og/eða öðrum eigum.
- Neitar að leika sér úti eftir skóla.
- Byrjar að leggja önnur börn eða systkini í einelti.
- Reynir að fá foreldra sína til að tala við kennarann, skólafélagana eða aðra foreldra.
- Verður niðurdregið eða órólegt eftir frí.

VIÐBRÖGÐ EINELTISMÁLA

Ef grunur leikur á eða staðfesting liggur fyrir að einelti eigi sér stað er það skýr stefna Kirkjubæjarskóla að tekið sé strax á málinu. Ef ljóst er að einelti hefur átt sér stað þarf að skipuleggja einstaklingsbundin viðtöl við þolanda, geranda og forráðamenn [sbr. 5. gr](#) reglugerðar um ábyrgð og skyldur skólasamfélagsins í grunnskólum

Grun um einelti ber að tilkynna formlega á eyðublaði sem finna má [hér](#). Nauðsynlegt er að vitneskja um einelti berist til umsjónarkennara og stjórnendur skólans. Umsjónarkennari og stjórnendur skulu taka á málinu strax, kanna málið og upplýsa alla starfsmenn um að könnun sé farin af stað. Umsjónarkennari hefur samband við eineltisteymi og hafa aðilar samráð um viðbrögð og aðgerðir. Eineltismál geta verið mismunandi og mikilvægt að vinna hvers máls fari eftir eðli þess. Rannsaka þarf hvert mál og meta hvort hætta sé á ferðum.

Könnun máls :

- Sá sem tekur við skriflegri tilkynningu kemur henni til eineltisteymis sem ákveður verkaskiptingu.
- Skráning hefst.
- Ábyrgðaraðili hefur samband við forráðamenn barns sem grunur leikur á að verði fyrir einelti (ef tilkynning kemur ekki frá þeim), aflar frekari upplýsinga og greinir frá næstu skrefum. Áætlun er unnin í samráði við forráðamenn þolanda.
- tilkynning kemur ekki frá þeim), aflar frekari upplýsinga og greinir frá næstu skrefum. Áætlun er unnin í samráði við forráðamenn þolanda.
- Upplýsa starfsfólk skólans sem kemur að nemandanum.
- Afla upplýsinga og auka eftirlit í kennslustundum og frímínútum.
- Kanna líðan og bekkjaranda.
- Ræða við valda nemendur.
- Ef vinnsla málsins leiðir í ljós að ekki er um einelti að ræða heldur tilviljunarkennd stríðni, átök og ágreiningur milli jafningja er málinu lokið formlega með undirskrift foreldra og gerðar viðeigandi ráðstafanir eftir eðli málsins t.d. ef um samskiptavanda er að ræða.

Ef um einelti er að ræða

- Samstarf við forráðamenn beggja aðila.
- Almennt eru umsjónarkennari eða staðgengill hans og aðili úr eineltisteymi skólans saman í viðtölum við bæði þolanda og geranda.
- Skólinn veitir viðeigandi stuðning við þolanda og geranda þar til máli lýkur.

- Leitað verði til utanaðkomandi aðila/sérfræðinga ef þörf krefur og fer eftir eðli málsins til hverra er leitað
- Gerð er áætlun um eftirfylgd.
- Þar sem það á við skal halda reglulega bekkjarfundi til að styrkja samskipti innan hópsins.
- Upplýsa skólasamfélagið.
- Ef um alvarlegt ofbeldi er að ræða er það tilkynnt til nemendaverndarráðs.
- Eineltismálum er lokið í samráði við forráðamenn með skriflegum hætti.
- Náist ekki sátt um lausn málsins skal vísa því til fagraðs eineltismála sem starfar á vegum Menntamálastofnunar á ábyrgð Mennta-og menningarmálaráðuneytisins.